

A Magyar Orvosi Kamara és a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara felhívása

A járványt megelőzően is szétagolt, rossz hatásfokkal működő magyar egészségügy az utóbbi évtizedek legnehezebb szakaszát éli. Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló törvény és a Covid-19 pandémia kettős nyomás alá helyezte az egészségügyet.

A szolgálati jogviszonyt létrehozó törvény az egészségügy számára idegen, katonás szemlélete csak a munkaviszonyt szigorította és az intézmény irányítást érintette, de nem korszerűsödött ezzel együtt az ellátórendszer szerkezete és működése. Nem történt meg az ellátások és a kompetenciák átrendezése. Mindez – a jelentős orvosi alaphéremelés ellenére – munkaerő ellátási és fenntarthatósági problémákat okoz.

Elmaradt a kellő nagyságú – az orvosokéhoz hasonló megbecsülést kifejező – szakdolgozói bérfeljesztés, ami az ellátórendszeren belül tovább fokozta a feszültségeket. Egyrészt a növekvő béraránytalanság, másrészt a növekvő szakdolgozó hiány miatt.

A politikai kockázatot kerülő, szétagolt irányítású járványkezelés a második hullámtól késve hozta meg a korlátozó intézkedéseket. Az esetszámok növekedése időről időre nagy terhet rótt az ellátórendszerre. Az ellátást nehezítették a későn és nem konzekvensen érkező intézkedések, protokollok, valamint az adatok nyilvánosságának hiánya. Ugyanígy aránytalan terhet rótt az előregedő háziorvosi/alapellátó rendszerre is a járványügyi feladatok teljesítése.

Mindez a magánellátás szerepének erőteljes növekedését hozta magával. Ez a munkaerő elszívó hatás miatt a közellátás működőképességét veszélyezteti. A kapacitáshiány okozta hosszabb várakozási idő a magánegészségügy felé tereli a betegeket, de ezt nem mindenki tudja megfizetni. A megindult folyamatok a magyar egészségügy kettészakadásával fenyegetnek. Ennek pedig hosszabb távon nem csak a szegényebb néprétegek, hanem az egész magyar társadalom látja kárát, mivel Magyarországon nincs két egészségügyre elegendő személyi és pénzügyi erőforrás.

A magyar állampolgárok egészségét és ellátását fenyegető fenti veszélyekre az egészségügyi dolgozók hivatásrendi köztestületei, a Magyar Orvosi Kamara (MOK) és a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara (MESZK) együtt kívánják figyelmeztetni a magyar társadalmat.

A COVID-19 feltárta azokat a gyengeségeket, amelyeket az egészségügyi rendszerekbe való elégtelen beruházás okoz világszerte. Szükség van az ápolásba való befektetésre, magasan képzett ápolói munkaerő kialakítására és a szakdolgozók jogainak védelmére annak érdekében, hogy az egészségügyi rendszereket úgy alakítsák át, hogy azok megfeleljenek az egyének és a közösségek szükségleteinek most és a jövőben is.

Az egészségügyben dolgozók rendkívül sokat szenvedtek a járvány alatt. Szükségtelenül ki voltak téve a vírusnak, szembesültek a lakosság támadásaival, rendkívüli munkaterheléstől szenvedtek, és továbbra is alulfizetik és alulértékelik őket. Ha a kormányok továbbra is halogatják az egészségügyi munkaerőbe való befektetést, az mindenhol az egészségügyi rendszerek rovására megy.

Egészségügyi munkaerő nélkül nincs egészség!

Az egészségügyi ellátórendszer működőképességének megőrzése, az ellátás minőségének és biztonságának javítása érdekében álláspontunk szerint elengedhetetlenek az alábbi lépések:

1

A szakdolgozók bérének érdemi emelése az orvosok béréhez arányaiban illeszkedő módon. Ez növeli a szakdolgozók társadalmi megbecsülését és biztosítja az utánpótlást.

2

Kiszámítható jövőkép az egészségügy minden dolgozója számára, ehhez szakdolgozói életpályamodell bevezetése.

3

A járványkezelés eddigi gyakorlatának szakmai szervezeteket bevonó elemzése. Fontos, az őszinte, szembenéző és nyilvános elemzés a hibák feltárása, és jövőbeni elkerülése érdekében.

4

Szükség van a járványkezelés adatainak széleskörű nyilvánosságra hozatalára, úgy a lakosság járványtudatosságának javítása, mint a megalapozott szakmai döntések meghozatala érdekében.

5

A közegészségügyi – járványügyi rendszer szervezeti megerősítése, az ÁNTSZ eredeti szervezetének és jogosítványainak visszaállítása.

6

Az egészségügy depolitizálása, szakpolitikai kérdésként kezelése. A szakmai intézmények döntéseire nem nehezedhet politikai utasítás, nyomás.

7

Az ellátórendszer szerkezetének és finanszírozásának hozzáigazítása a megváltozott szükségletekhez és szakmai, tudományos fejlődéséhez. Az elkerülhetetlen finansiális és szerkezeti átalakítás transzparens előkészítése, a titkosított reformtervek publikussá tétele.

8

Az új finanszírozási és szabályozási rendszernek az értékalapú egészségügy elvein kell alapulnia, beleértve a minőségkontroll elindítását és a protokollok és minimumfeltételek megújítását és naprakészen tartását.

9

Az ügyeleti rendszer és az ügyeleti bérezés rendbetétele a folyamatos betegellátás érdekében, mind az alapellátás, mind a kórházi ellátás terén, a MOK és a MESZK által javasolt elvek érvényesítése.

10

A műszak átadás-átvétel idejének anyagi ellentételezése a megszakítás nélküli munkarendben dolgozók számára.

11

A 13. havi cafeteria és illetményrendszer bevezetése a szakdolgozók körében. Továbbá az egészségügyi ágazati gyógyszer program elindítása: akik egy életen át gyógyítottak, ápoltak, beteget láttak el, nyugdíj után ne kerülhessenek olyan helyzetbe, hogy nem tudják kifizetni a gyógyszereiket.

12

A közfinanszírozott és a magánegészségügy szabályozott együttműködését kell megvalósítani. Egy, közös egészségügyre van szükségünk, a közellátás megfelelő szinten tartásával, a köz- és magán jól szabályozott, egymást segítő együttműködésével.

A fentiek érdekében azonnali szakmai párbeszédre, tárgyalások megkezdésére és intézkedésekre van szükség, mind a járványkezelés hatékonyságának javítása, mind pedig a közellátás működőképességének megtartása érdekében.

Mindezek deklarálását erkölcsi kötelességünknek tartjuk egyrészt a járvány során elhunyt több, mint 40 000 honfitársunkkal, másrészt minden jelenlegi és eljövendő betegünkkel szemben.

Salus aegroti, suprema lex esto. A beteg java a legfőbb törvény.

Budapest, 2022. február 02.

A MOK és a MESZK elnöksége nevében:

Dr. Kincses Gyula
a MOK elnöke

Dr. Balogh Zoltán
a MESZK elnöke